

ander om hun gunst te verwerven. In plaats van dezen heer terstond van het register te schrappen — waardoor hij niet zijn bevoegdheid om de praktijk uit te oefenen zou hebben verloren, doch wel die om tot openbare betrekkingen te worden benoemd — heeft de Council hem gelegenheid gegeven, zijn slechte manieren af te leeren, en wel door den eisch om het volgende jaar aan den Council de namen op te geven van eenige collega's in den omtrek, die bereid zijn getuigenis af te leggen omtrent 's mans gedrag in zijn beroep (*Brit. med. Journ.*). Het hangt er nu maar van af, of de colporteur de kans om eens een openbare betrekking te krijgen van hooger contante waarde acht, dan die om zijn bureu op onbehoorlijke wijze patiënten afhandig te maken.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE NADEELEN VAN PASTEURISATIE VAN MELK.

Het zij mij vergund een enkele opmerking te maken naar aanleiding van VAN BRUGGEN's lezenswaard opstel over „*Verplichte pasteurisatie van consumptiemelk*”.

Het staat vast, dat door het pasteuriseeren van de melk de antiscorbutische vitamine grootendeels wordt vernietigd. HESS zoekt de oorzaak daarvan echter niet (of niet meer) in bacteriële invloeden (zooals VAN BRUGGEN meedeelt), maar in den invloed der oxydatie ¹⁾. Sedert hij heeft bewezen, dat door oxydatie de antiscorbutische vitamine in de melk vernietigd wordt, is hij van meening, dat bij het fabriekmatig pasteuriseeren de werking der zuurstof een rol speelt. In verband hiermede wijst hij op de klinische ervaring van VARIOT en anderen, die tienduizenden kinderen voedden met gesteriliseerde melk, zonder dat bij die kinderen ooit scheurbuik ontstond. De melk was gesteriliseerd in hermetisch gesloten flesschen. Zoetgemaakte gecondenseerde melk bleek de antiscorbutische vitamine te bevatten. Bij de bereiding van dit product wordt zorgvuldig gewaakt tegen toetreding van lucht, hoewel niet uit vrees voor oxydatie, maar om bacteriële infectie te voorkomen. Wat den schadelijken invloed van verhitting der melk op de antiscorbutische vitamine aangaat, is het gebleken, dat de duur der verhitting van meer beteekenis is dan de warmtegraad, waaraan het voedingsmiddel is blootgesteld. Zoo boet melk, die gedurende 30 minuten tot 63° wordt verhit, meer van haar antiscorbutische kracht in, dan wanneer zij gedurende een paar minuten tot 100° wordt verhit. Ook deze waarneming kan bijdragen tot verklaring van het feit, dat scheurbuik meer voorkomt bij het gebruik van gepasteuriseerde dan van gekookte melk.

Den Haag, 14 December 1921.

J. DE GROOT SR.

MENS SANA IN CORPORE SANO.

In Juni 1919 werd hier op een Zondag een gymnastiekconcoers gehouden. De Broeker predikant sprak dien morgen in zijn preek daarover en haalde daarbij aan de zoo vaak gebruikte Latijnsche uitdrukking: „mens sana in corpore sano”, wat hij vertaalde, zooals men dat gewoonlijk doet, aldus: „slechts in een gezond lichaam kan een gezonde ziel wonen”. Daarover werd hij de volgende week in de *Prov. N. H. Courant* door zijn collega uit Zuiderwoude op de vingers getikt, die beweerde, dat de Romeinsche dichter en satyricus JUVENALIS deze woorden in zijn Sat. X. 512 bezigde, maar dat de bedoeling een gansch andere was en dus de uitdrukking gewoonlijk verkeerd gebruikt wordt.

1) ALFRED F. HESS, Newer Aspects of some Nutritional Disorders, *The Journal of the Amer. Med. Ass.*, March 12, 1921.

Aangezien ik zelf niet genoeg op de hoogte was, maar de kwestie toch, ook voor ons geneesheeren nog al belangwekkend vond, heb ik getracht bij anderen daaromtrent inlichtingen te ontvangen. Na enkele vergeefsche pogingen, ontving ik den 7den November 1919 het volgende antwoord: „Eindelijk ben ik er achter gekomen, hoe het zit met „mens sana in corpore sano”. JUVENALIS zegt op de betreffende plaats: de wijze mensch vraagt (van de goden): „een gezonde geest in een gezond lichaam”. Het wordt dus wel altijd verkeerd gebruikt. Hij zegt heelemaal niet, dat het een uit het andere volgt.”

Als met terzake deskundig, kan ik niet beoordeelen, wie gelijk heeft, maar meende desalniettemin deze kwestie toch in geneeskundigen kring ter sprake te moeten brengen. Worden de genoemde woorden werkelijk altijd verkeerd vertaald, dan wordt het tijd, dat daaraan een eind komt, temeer daar de juiste vertaling meer overeenkomstig de waarheid is dan de andere, Vaak toch huist een gezonde ziel in een ziek lichaam.

Brœk in Waterland, December 1921.

C. BAKKER.

BRANDWONDEN.

Van verschillende zijden wordt mij gevraagd, hoe sterk de picrinezuur-oplossing is, die bij brandwonden wordt gebruikt. Zie hier de wijze van handelen in de verbandkamer der Konkl. Mij. „de Schelde”.

Er wordt gebruikt een verzadigde waterige oplossing van pikrinezuur. Deze wordt steeds in voorraad gehouden. Bij alle graden van verbranding wordt het middel toegepast, zoo mogelijk in den vorm van een hand- of voetbad. Slechts eenmaal vindt deze wijze van behandeling plaats. Het bad wordt vrij lang gebruikt, zoodat de pikrinezuuroplossing alle gelegenheid heeft goed te werken. De geheele huid ziet dan stevig geel. Bij verbrandingen van den eersten graad geschiedt dan verder niets; bij ernstiger verbrandingen wordt een steriel boorzalfverband gegeven. Plaatsen, die zich lastig met een bad laten behandelen, worden langdurig met in de oplossing gedrenkte watten gespoeld en gebet. Slechts zeer zelden wordt een patiënt met deze oplossing verbonden en dan naar huis gezonden. Zulk een verband mag niet langer dan twaalf uur zitten blijven met het oog op resorptie door de wond en de ongedeerde huid. Om dezelfde reden lijken mij verbanden met pikrinezuurzalf af te raden.

Bij deze wijze van handelen is het gevolg zeer fraai en zijn geen onaangename verwikkelingen (ikterus, albuminurie) te vreezen.

Middelburg, 18 December 1921.

D. N. VAN GELDEREN.

DE SPECIALISTEN TE HEERLEN EN HET A. M. F.

In zijn Nieuws uit de afdeeling „Heerlen en Omstreken” vertelt BERNARD SCHIPHORST ons een onjuistheid, waar hij schrijft:

„... , terwijl wat de specialisten betreft het A. M. F. zich niet vereenigt met de opvattingen van het hoofdbestuur der Maatschappij” ;

Zonder in te gaan op hetgeen BERNARD SCHIPHORST hier en op bldz. 2761 schreef over het hoofdbestuur der Maatschappij, zonder in te gaan op hetgeen deze collega het bestuur van het A. M. F. meent te mogen toevoegen, willen wij er op wijzen, dat op uitdrukkelijk en schriftelijk verzoek der specialisten te Heerlen de onderhandelingen met het bestuur van het A. M. F. afgebroken zijn. Het was de uitdrukkelijke wensch der specialisten te Heerlen „vrij” te zijn, op hun uitdrukkelijk verlangen heeft de S. O. er van moeten af zien een collectieve overeenkomst met het A. M. F. voor te stellen. Wij betreuren zeer, dat de collega's te Heerlen ons belet hebben tegelijk met het contract voor de huisartsen een overeenkomst voor de leden der S. O. te sluiten.

SCHIPHORST, die zijn laatste nieuws den 5den December j.l. schreef, wist echter reeds 23 November, dat de S. O. bereid blijft voor de leden harer organisatie, die